

KANSAINVÄLINEN RAUHANTOIMISTO

1937

PERUSTETTU ROOMAN MAAILMANRAUHANKONGRESSISSA V. 1892

GRAND PRIX PARISIN MAAILMANNÄYTTELYSSÄ V. 1900

NOBELIN RAUHANPALKINNON SAAJA V. 1910

Rue Charles-Bonnet, 8
GENÈVE

Ch. et vir. post.: 1.595

Puhelin: 50.088

MIKÄ ON KANSAINVÄLINEN RAUHAN- TOIMISTO.

Kansainvälinen Rauhantoimisto on Rauhanyhdistysten Kansainvälisen Unionin toimeenpaneva elin. Tämän Unionin muodostavat ryhmät ja laitokset, joilla on oleellisena päämääränään rauhan ylläpitäminen ja järjestäminen oikeuden kunnioittamisen perustalla ja jotka ovat siihen virallisesti liittyneet.

KANSAINVÄLISEN RAUHANTOIMISTON PERUSTAMINEN.

Kansainvälinen Rauhantoimisto perustettiin Maailmanrauhankongressissa, joka pidettiin Roomassa vuonna 1891, Lontoon kongressissa edellisenä vuonna asiaa harkitsemaan ja sääntöjä ja toimintamuotoa valmistamaan asetetun komitean ehdotuksen mukaisesti.

I

KANSAINVÄLISEN RAUHANTOIMISTON TARKOITUS.

Kansainvälisen Rauhantoimiston päämääränä on kaikkien kansainvälisten ristiriitojen järjestäminen välitystuomioiden ja oikeudellisten menettelmien avulla, olipa niillä mikä luonne, kanta-vuus tai alkuperä tahansa.

Jotta rauha olisi luja ja kestävä, pitävät pasifistit tärkeänä, että sen tulee olla järjestetty, kansainvälisten laitosten varaan perustettu, siveellisin, poliittisin ja taloudellisin takein varmistettu ja vihdoin valistuneen ja päättäväisen yleisen mielihiteen tukema. Pasifistien mielestä ei rauha ole seisahdustila, ei vanhentuneiden kaavojen tai hallitustapojen säilyttämistä hinnalla millä hyvänsä, vaan lainsäädännön ja yhteiskuntalaitoksen alituista sovittamista ajan vaatimuksiin. Rauha on Kansainliiton perustana olevien vapauden ja tasa-arvoisuuden demokraattisten periaatteiden yhä täydellisempää toteuttamista. Rauha on vihdoin moraalin käskyjen soveltamista ei vain yksilöihin, vaan yhteisöihin, jotka eivät saa olla itsekkäitä, tyrannisoivia eikä epäoikeudenmukaisia.

KANSAINVÄLISEN RAUHANTOIMISTON TOIMINTA.

Edellä mainittujen ajatusten innoittamana Kansainvälinen Rauhantoimisto koettaa tekemällä valistustyötä, joka antaa arvostelullekin sijaa, tukea Kansainliittoa, jonka esitaisteijana se oli aikana jolloin sen toteuttaminen vielä näytti mahdottomuudelta, utopialta, hulluudelta. Se tutkii sikäli kuin niitä ilmenee, ongelmia, jotka kiinnostavat kansojen yhteisöä ja vaikuttavat niiden keskinäisiin suhteisiin. Niinpä se on aiheuttanut perinpohjaisia tutkimuksia lukuisista nyt päiväjärjestyksessä olevista kysymyksistä, kuten kansojen yhteenliittymisen, eurooppalainen unioni, puo-

luettomuus, laillisen puolustuksen oikeus, kansojen itsemääräämisoikeus, vähemmistöjen suojeleminen, alueelliset sopimukset, kansainvälinen poliisi ja varustusten supistaminen.

Rauhaa uhkaavan ristiriidan ilmaantuessa on Toimisto niiden äänenkannattaja, jotka pitävät aseellista taistelua, etenkin niissä inhoittavissa olosuhteissa, joissa se välttämättömästi tulisi jatkumaan, katastrofina, joka täytyy saada vältetyksi millä hinnalla hyvänsä, saattamalla voimaan oikeus, jonka voiton takuuna täytyy olla muuta kuin hävitystä ja raunioita.

Kansainvälinen Rauhantoimisto tiedoittaa suoraan hallituksille ja sanomalehtitiedonannoillaan yleisölle ratkaisut, jotka sen mielestä näyttävät olosuhteisiin sopivimmilta ja ovat parhaiten omiaan kulloinkin turvaamaan oikeuden mukaiset intressit. Kansainvälinen Rauhantoimisto työskentelee lisäksi innolla valistaakseen ja järjestääkseen yleistä mielipidettä, jolla on arvoa vain sikäli, kuin se perustuu asiallisiin tietoihin ja voi saattaa äänensä kuuluviin. Nykyisissä olosuhteissa tällä valistustyöllä on merkitys, joka ei keneltäkään jää huomaamatta. On sanottu monet kerrat, mutta sitä täytyy väsymättömästi toistaa, että rauha tulee vallitsemaan vasta silloin kun kansat sitä tahtovat, sitä vaativat ja velvoittavat tekemään sen.

Lisättäköön vielä, ettei Kansainvälinen Rauhantoimisto kuulu mihinkään poliittiseen puolueeseen, ja että se toimii maahan, rotuun tai uskontoon katsomatta.

MAAILMANRAUHANKONGRESSIT.

Niin lyhytsanaisia kuin haluammekin olla, sopii kuitenkin mainita pitkä sarja Maailmanrauhankongresseja, joista ensimmäinen oli Lontoossa 1843. Kaikissa niissä on ollut puheenjohtajina

kuuluisia henkilöitä: Victor Hugo, Cobden, Ch. Lemonnier, Frédéric Passy, paroonitar Bertha von Suttner, mainitaksemme vain vainajat, ja ne ilmaisevat arvokkaalla tavalla sitä ihannetta, joka meitä innoittaa. Onko kerskailua väittää, että näiden kongressien hyväksymät kulloinkin hallituksille ilmoitetut ja sanomalehdissä julkaistut päätöslauselmat, jotka koskevat valtioitten välisiä ristiriitoja tai yleisesti tunnustettujen oikeusperiaatteiden soveltamista, ovat suuresti edistäneet sen mielialan luomista, josta Kansainliitto on syntyisin.

Sodan jälkeen todistaa kymmenen kongressia meidän organisatiomme elinvoimaa: Luxembourg, Lontoo, Berlin, Pariisi, Geneve, Varsova, Bryssel, Wien, Locarno, Ateena. Kaikilla niillä on ollut oma merkityksensä ja positiivinen tulos.

Varsovan kongressin avaushetkellä vuonna 1928 keskeytettiin opetus kaikissa Puolan keski- ja korkeakouluissa opetusministerin määräyksellä, ja oppitunti omistettiin Kansainliiton ja rauhahan organisoinnin esitykselle. Ja Ateenan kongressissa 25 p:nä kesäkuuta 1929 heräsi ajatus Balkanin valtioiden kiinteämmästä yhteistyöstä, minkä Kansainvälinen Rauhantoimisto toteutti seuraavana vuonna kutsumalla koolle ja järjestämällä ensimmäisen Balkanin konferenssin.

JÄRJESTELY.

Kansainvälisen Rauhantoimiston toimintaa valvoo Kansainvälinen Neuvosto, jonka muodostaa noin 50 kolmeksi vuodeksi valittua jäsentä. Heidät valitsee Rauhanyhdistysten Kansainväliseen Unioniin kuuluvien liittojen edustajain yleiskokous.

Puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja Pysyvään Komiteaan edustaja muodostavat hallituksen, joka kokoontuu olosuhteiden vaatiessa ja joka kii-

reellisissä tapauksissa tekee sitovia päätöksiä, joiden varsinainen pätevyys riippuu Neuvostosta.

Kaikki raha-asioita koskevat tai puhtaasti hallinnolliset asiat kuuluvat erikoiselle komitealle — Pysyväinen Komitea — jonka muodostaa sveitsiläisen valtuuskunnan kolme jäsentä.

KANSAINVÄLISEN RAUHANTOIMISTON TULOLÄHTEET.

1. Jäsenmaksut.
2. Toimistolle kuuluvan omaisuuden vuositulot.

3. Apurahat valtioilta, joita Toimiston työ kiinnostaa.

4. Lahjat ja testamentit.

Nämä tulot eivät riitä.

Kansainvälinen Rauhantoimisto vetoaa kaikkiin niihin, jotka kannattavat sen toimintaa.

Onnettomuudeksi nämä tulot, jotka nykyisin eivät nouse yli 35,000 frangin vuodessa, eivät riitä kuten pitäisi niihin monenlaisiin tehtäviin, joita Kansainvälisellä Rauhantoimistolla on. Senvuoksi se vetoaa kaikkiin ystäviinsä, kaikkiin selvänäköisiin henkilöihin, jotka vaikkakaan eivät kiinteästi voi seurata sen toimintaa, kuitenkin suhtautuvat myötätunnolla sen työhön, joka on julkista ja esitetään joka vuosi Kongressille tai Yleiskokoukselle sekä laajalle leviävässä toimintakertomuksessa. Osoittaahan se tosiasia, että useat hallitukset avustavat määrärahoin Toimistoamme, — vaikka määrärahat ovatkin vähäpätöisiä — että suoritettu työ on aina ollut laaditun ohjelman mukaista, ja että tulokset ovat ansainneet tunnustusta. Toimiston johto vastaa muuten viipymättä kaikkiin tiedusteluihin tässä suhteessa.

Toivoen, että tämä vetoamus tulee huomioon otetuksi jäljennämme tähän seuraavat säädökset (Sääntöjen 3 pykälä):

»Elinkautiseksi jäseneksi nimellä lahjoittajajäsen voidaan nimittää henkilö — tai yhtymä — joka lahjoittaa Unionille yhdessä tai useammassa erässä yhteensä 500 kultafrangia.»

»Elinkautiseksi jäseneksi nimellä hyväntekijäjäsen voidaan nimittää henkilö — tai yhtymä — joka lahjoittaa Unionille yhdessä tai useammassa erässä yhteensä 1000 kultafrangia.»

Toisaalta Kansainvälinen Rauhantoimisto on sääntöjen perusteella juriidinen henkilö ja voi laillisesti vastaanottaa testamentteja.

KANSAINVÄLINEN RAUHANTOIMISTO VETOAA KAIKKIEN NIIDEN AULIUTEEN, JOIDEN MIELESTÄ SOTA ON VITSAUKSISTA PELJÄTYIN.

MUTTA EI OLE KYSYMYS VAIN TESTAMENTEISTA TAI SUURENMOISISTA LAHJOITUKSISTA. VETOO. MUKSEMME EI KOHDISTU VAIN MESENAATTEIHIN, SE KOHDISTUU YHTÄ HYVIN KAIKKIIN NIIHIN, JOTKA, VAIKKAPA VAATIMATTOMISTAKIN TULOISTAAN TALOUDELLISIIN VAIKEUKSIIN JOUTUMATTA, VOIVAT ANTAA AVUSTUKSENSA JOKO VÄLITTÖMÄSTI TAI LIITTYMÄLLÄ JÄSENEKSI KANSAINVÄLISEN RAUHANTOIMISTON YSTÄVIEN LIITTOON, JOLLOIN JÄSENMAKSU, JONKA HE SUOSTUVAT SUORITTAMAAN, JOUTUU KOKONAISUUDESSAAN TOIMISTOLLE.

KANSAINVÄLINEN RAUHANTOIMISTO JA RAUHANTYÖ SUOMESSA.

Rauhantyön ja kansainvälisten asiain harrastus yleensä on Suomessa vasta viime vuosikymmeninä alkanut voittaa alaa.

Sortovuosina Suomen kansa verraten yksimielisesti taisteli rauhallisin keinoin suurta vaaraa vastaan, joka uhkasi maata perustuslain vastaisen venäläistyttämistoimenpiteiden muodossa. Oikeustaistelussaan Suomi turvautui passiiviseen vastarintaan eikä aseisiin. Se viittasi perustuslakeihinsa sekä vetosi valistuneeseen mielipiteeseen kaikkialla, missä vain tiedettiin vapaamielisen katsantokannan olevan vallalla. Suomen oikeuksia puolustavat piirit olivat yleensä kansainvälistä rauhanliikettä ymmärtävällä kannalla. Kansainvälisen Rauhantoimiston äänenkannattajassa oli noina vuosina lukuisia Suomelle suosiollisia kirjoituksia ja uutisia ja toimiston järjestämissä maailmanrauhankongresseissa, m.m. Tukholmassa 1910 ja Genèvessä 1912, laadittiin Suomen oikeuksia tukevia päätöslauselmia.

Tampereella perustettiin vuonna 1907 Suomen Rauhanliitto, joka toimi valistusjärjestönä kansan laajojen rivien keskuudessa, ja Helsingissä syntyi 1910 oppinut rauhanaatetta harrastava seura suuren oikeustaistelijan, senaattori *Leo Mechelinin* johdolla, joka edusti Suomea useissa maailmanrauhankongresseissa. Muutamia vuosia myöhemmin venäläinen sortovalta lopetti rauhanyhdistysten toiminnan Suomessa.

Suomen tultua itsenäiseksi alkoi rauhanliikekin uusin ottein. Vuonna 1920 perustettiin Helsingissä Suomen Rauhanliitto, joka siitä saakka on toiminut keskeytymättä. Sen perustajista mainittakoon ennen kaikkia prof. *Arvi Grotenfelt* ja kirjailija *Selma Anttila*. Vuodesta 1925 on liiton puheenjohtajana toht. *Felix Iversen*. Perustami-

sestaan saakka on liitto kuulunut Kansainväliseen Rauhantoimistoon. Mainittakoon, että myös Kansainväliseen Rauhantoimistoon kuulumattomia rauhanjärjestöjä toimii Suomessa.

Toiminnassaan on Suomen Rauhanliitto noudattanut kansainvälisen rauhantyön yleisiä suuntaviivoja. Alusta saakka ovat siinä olleet edustettuina eri valtiolliset puolueet, eri kieliryhmät ja yhteiskunnalliset katsantokannat, samoin kuin eri aate- ja kulttuuririennot, tieteen ja taiteen piirit, opettajisto, naisasia-, raittius-, uskonnolliset y.m. liikkeet. Tämä todistaa, että Suomen Rauhanliiton, samoin kuin kansainvälisen rauhanliikkeen, on onnistunut rauhaa rakentavaan työhön yhdistää henkilöitä mitä erilaisimmista leireistä.

Liittoon kuuluu noin 20 paikallisosastoa, niiden joukossa Suomen Opettajain Rauhanliitto. Vuodesta 1925 alkaen liitto julkaisee nykyään kahdesti kuussa ilmestyvää aikakauslehteä »Rauhaa kohti». Ruotsiksi ilmestyy lehti »Frid på jorden». Edelleen on liitto kokousten, esitelmien ja kirjallisuuden muodossa käsitellyt kansainliitto- ja rauhankysymyksiä kasvatustopilliselta, yhteiskunnalliselta, kansainväliseltä ja poliittiselta kannalta. Liiton toimisto ja kirjasto (os.: Helsinki, Apollonk. 5 B) tarjoavat asianharrastajille ja opiskelijoille rauhankysymystä koskevaa kirjallisuutta ja opintoaineistoa.

Edellisestä ilmennee, että Suomessakin on piirejä, jotka, vaikkakin ne jäsenluvultaan ja arvovallaltaan vielä ovat suhteellisen pieniä, kuitenkin voimiensa mukaan osallistuvat suureen, koko maailmaa käsittävään rauhantyöhön ja koettavat kasvattaa kansaa oikeudentuntoon ja rauhantahtoon sekä valmistavat siten tieltä kansainväliseen oikeustilaan, yhteistyöhön ja yleismaailmalliseen aseistariisumiseen.